

חשבון נפש

על גילויי אלימות ושחיתות בעולם החילוני רגילים לומר: ראו גידולים שגידלתם — ה' חינוך החילוני פשט את הרגל! זעת מציף גל על אלימות את הציבור ההרדי. כיצד נגיב על תופעה זו? קודם כל — הוא מחייבת אותנו לחשבון נפש: נחפשה דרכינו: היכן נעוץ ה' שורש אלימות אוילית של צ' עירום חרדים המתחנכים ב' ספק על טהרת הקודש?

המתחנכים — האם באמת מתחנכים? לומדים משניות גמ' רא ודינים, אבל האם מקבלים גם חינוך? והרי ברור: להקנות ידיעות הוא דבר אחד, ולחנך הוא ענין לחרד. חינוך הוא חר' רכה כיצד להתנהג וכיצד לקיים התורה שלומדים.

דא עקא: כמדומה, כי מוס' דות חינוך תורניים רבים מס' תפקים בהקניית ידיעות וסומ' כים על כך כי ידיעת התורה תעשה את שלה, והצעיר ממילא יתחנך. זוהי טעות מרה. יראת שמים אינה חודרת ממילא ל' לבו של צעיר. תלמיד שאינו הגון לא נהי' ממילא הגון, אלא מחזירין אותו למוטב ומנהיג' גין אותו בדרך ישרה" (ד' ת"ת א'), ובומננו אי אפשר כלל להניח שכל תלמיד הלומד ב' מוסד תורני מתחילתו הגון הוא: הצעירים שלנו גדלים בסביבה נוראה; על כל צעד ושער אורי' בים להם נסיונות נוראים; ה' ליכה אחת ברחוב עלולה לה' זיק להם ולפגום טהרתם. ותל' מיד הגון — האם אינו צריך חינוך, ליראה, למידות, לדרך ארץ?

האם כל מוסדות תורניים מור' דעים לכך? האם כולם יודעים כי דווקא היום דבר חיוני הוא, לתת לצעירים חינוך, ולא רק ידיעות? וכשאין מתחנכים — מ' גדלים לפתחילה תלמידי חכמים שאין בהם יראת שמים!! נקל לתאר לעצמנו איוור השלכות איומות תהיינה לחוסר חינוך: כאן זה, מתגלה באלימות המגי' עה עד שפיכת דמים, בצורה יותר שקטה אבל לא פחות ח' מורה זה מביא לבתים שבורים, ואולי ח' ישנם גם צעירים ש' אמנותם אינה יציבה. הכל ב' עיקבות הזנחת חינוך!

האחראים למוסדות תורניים רגילים לפטור את עצמם ב' אמתלא כאילו אין היום מחנ' כים, ואם כן, מה לעשות? ו' אנו נשאל והטוענים כך: האם כבר עשו פעם שאלת, וזכם אם ג' לקיים מוסד תורני בלי חינוך, ובפרט היום, שהנוער ש'

ניים העלו פעם מחשבה זאת בלבם, כי מוסד תורני שאין בו חינוך או שמצב החינוך ש' בו לקוי הוא עלול חיש מהר ליהפך לכור ברשות הרבים ח'?! אטו מילתא ווטרתא היא לגדל תלמידים שאין בהם יראת שמים ח'?! זה מתחיל עם ז' ריקת אבנים בש"ק, כלומר ח' לול שבת (כי אבנים הן מוקצה ואסור להרים אותן אם אינן מיוחדות לאיזה תשמיש), וה' גל העכור הזה עבר את כל ים התיכון ואף לאירופה הגיע, ו' גם בעיר גדולה של ת"ת ואנשי מעשה היכו וביון ת"ת ועוד תלו עצמם באשלי רברבא כאילו מצוה רבה עושים בזה. האם אין בכל זה די לעוררנו לחזור ול' העמיד את החינוך על מקומו בכל מוסדות החינוך שלנו? ואם אין אפשרות למנות מחנ' כים — אולי חייבים לסגור מור' סד כזה שאין לו האפשרות ה' זאת?

ועוד זאת על הטענה כאילו אין היום מתחנכים; אולי גם מ' למדי גפ"ת אין היום מצויים כמו שהיו לפנים בישראל, מכל מקום — ההכרח לא יגונה, ו' כשאין היום מלמדים גדולים כמו בעבר — הרי לנו כלל ג' דול: יפתח בדורו כשמואל ב' דורו, ונצטרך למנות מלמדים מאלה הנמצאים היום עמנו, ו' נסמוך על שזכות הרבים תסיע' תם, ובמשך השנים יחיו מלמ' דים מעולים ויעמידו תלמידים היודעים ללמוד. בדיוק אותו ד' בר שייך גם לגבי מתחנכים: בודאי אין היום מתחנכים ניהור' נים כמו בדורות עברו. אך גם כאן הכלל הוא בתקפו: יפתח בדורו כשמואל בדורו, וצרי' כים למנות ת"ת שגראים בו ס' מנים של כשרון חינוכי ולצפות שזכות הרבים תסיעתו ובמשך הזמן יהי' בסיעתא דשמיא מ' חנך מעולה. זהו חשבון פשוט; למה בכל זאת נשמעת הטענה כי, „אין היום מתחנכים"? אין על זה תשובה אחרת: איננו מודעים לחיוניות החינוך בת' קופתנו יותר מאשר בכל תקופה אחרת. מלמדים צריכים להיות כי זה נוגע ל' חפצא" של תל' מוד תורה. מתחנכים — הם מצ' רך לוקסוס: אם ישנו מחנך ב' על שם המפאר את המוסד ו' מושך תלמידים — נחא. אך מחנך שצריך עוד להתמחות ב' עבודתו עד שיהי' „פירמה" ה' מושכת תלמידים — אינו כ' דאי...

והגענו למה שהגענו. צעירים עושים מעשה זמרי ומבקשים